

Sessió quarta. Didàctica de la geografia

A un quart de set del vespre, després de la conferència del professor Nicolàs Ortega, començà la quarta sessió de treball del Primer Congrés Català de Geografia. Presidí Tacte el senyor **Joan Roig i Obiols**, catedràtic d'Història i Geografia de l'Institut de Batxillerat Menéndez Pelayo de Barcelona. Actuaren de Ponents els professors **Agustín Hernando Rica**, titular del Departament de Geografia Física i Anàlisi Geogràfica Regional de la Universitat de Barcelona (*Fonaments teòrics de la didàctica de la geografia*), **Pilar Comes i Solé**, de la Universitat Autònoma de Barcelona (*La reforma educativa i la geografia a l'ensenyament obligatori, 6a 16anys. Precedents i situació actual*) i **Rosa Ascon i Borràs** i **Helena Estalella i Boadella**, del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona (*La reforma educativa i la geografia a l'ensenyament post obligatori, 16 a 18 anys. Realitat i perspectives*).

En començar Tacte, el professor **Joan Roig i Obiols** digué que es un moment molt important per reflexionar conjuntament els geògrafs «universitaris» i els geògrafs «d'institut» per veure com poder tirar endavant tot el procés de la reforma educativa. Joan Roig destacà que per Tèxit d'aquest procés feia falta, a més de voluntat per part dels mestres, temps perquè aquests assumissin les noves propostes i diners per part de l'administració per a què la reforma no fos només un paper mullat. Joan Roig també recordà aquelles coses que certes persones i certes administracions semblen haver oblidat: que amb classes de quaranta alumnes, sense material adequat i sense un cert reciclatge, la pràctica docent no podrà adoptar de forma generalitzada les propostes de la reforma.

A la seva ponència, el professor **Agustín Hernando** va tractar del paper que Catalunya ha jugat en la reflexió teòrica i en l'oferiment de recursos tendents a millorar l'educació geogràfica. Presentà alguns dels materials produïts per mestres catalans i va descriure institucions públiques i personalitats precursors: Ballester, Santaló, Blasi, Vila, Odón de Buen, etc. Més endavant analitzà la configuració actual de l'educació geogràfica i dels efectes que tingué la promulgació de la nova Llei d'Ordenació del Sistema Educatiu, de les seves fonts i de la seva preocupació per la recerca d'una eficiència més gran. Acabà assenyalant que la celebració del Congrés és un testimoni que evidencia la vitalitat de la geografia a Catalunya; insistí que per assegurar un desenvolupament general de la geografia fan falta, però, professors més informats, més capacitats i sensibilitzats.

A continuació, la professora **Pilar Comes** va parlar de la reforma educativa a l'ensenyament obligatori i de la funció de la geografia a la reforma en un triple paper: el de formadora, el d'instrumental i el d'informadora. S'estengué tractant dels continguts de la geografia a l'ensenyament obligatori i de la seva seqüència. Finalment, tractà dels models didàctics i assegurà que la reforma no serà eficaç si l'aplicació del nou currículum no va acompanyada prèviament d'una activitat intensa i de qualitat que estimuli la transformació del pensament del docent.

La presentació de ponències acabà amb la de les professores **Rosa Ascon** i **Helena Estalella** que presentaren una proposta per la programació i seqüenciació dels coneixements de geografia. La proposta es basa en principis de l'escola crítica que té els fonaments en

la geografia social d'Elisée Reclus i en la teoria marxista de la història, i en les formulacions posteriors de l'escola de Frankfurt. Van parlar de la utilitat de la geografia crítica per l'ensenyament secundari i van proporcionar detalls i informacions referents a la seva proposta de programació especialment adaptada a l'estudi de la geografia de Catalunya.

A aquesta sessió es presentaren i defensaren les següents comunicacions:

Busquets i Fàbregas, Jaume i d'altres: *Els mapes murals de Catalunya i el seu ús didàctic*.
Mateu i Giral, Jaume: *Una aproximació al valor de la geografia agrària i la seva didàctica en els dissenys curriculars educatius*.

Picornell i Bauzá, Climent, Servera i Nicolau, Jaume i Blàzquez i Salom, Macià: *Continguts i programació didàctica del tema «Turisme a les Illes Balears»*.

Rios i Calvet, Jaume: *Els materials didàctics per a l'ensenyament secundari obligatori. L'oportunitat de la diversitat*.

Villanueva i Margalef, Maria: *La implantació del currículum obligatori de geografia a la Gran Bretanya. Un exemple per a la reflexió*.

Entre els assistents s'hi veié els professors Lluís Riudor, Pilar Riera, Antonio Gómez, Jaume Rios, Miquel Garcia i Casaponsa; foren notables les intervencions de Pilar Benejam,

La presidència de la sessió quarta.

Agustín Hernando defensa la seva ponència.

Pilar Comes exposa la ponència.

kusa .Won ^lp>>sa la ponència.

Helena Estelella exposa el programa per la coneixença de Catalunya.

Jaume Mateu exposa la comunicació.

Jaume Rios explica els materials didàctics.

La comunicació de Maria Villanueva.